

tot 3000 v.C.

Tijd van
jagers en boeren**1**NOMADEN WORDEN
STEDELINGEN**1.1**Jagers en verzamelaars
ontdekken de landbouw**1.2**De eerste beschavingen,
Mesopotamië en Egypte**1.3**Egypte, het land van de
farao's**THEMA**

DEEL 1

**VROEGSTE GESCHIEDENIS
VAN NEDERLAND**VAN MAMMOET TOT
PLOEG**EXAMENHULP**

3000 v.C. - 500 n.C.

Tijd van
Grieken en Romeinen**2**VAN POLIS TOT
IMPERIUM**2.1**De polis Athene, voorbeeld
voor altijd**2.2**Rome, van boerendorp tot
imperium**2.3**

Verval of overgang?

THEMA

DEEL 2

**VROEGSTE GESCHIEDENIS
VAN NEDERLAND**

CLAUDIUS CIVILIS

EXAMENHULP

500 - 1000

Tijd van
monniken en ridders**3**

FRANK EN VRIJ

3.1 Ontstond de agrarische sa-
menleving door de val van
het West-Romeinse Rijk?**3.2**Werd het Frankische Rijk
machtig door een verbond
met de rooms-katholieke
kerk?**3.3**Waren de Middeleeuwen
de tijd van monniken en
ridders?**THEMA**

DEEL 1

**DE NEDERLANDSE STAD IN
DE MIDDELEEUWEN**

DORESTAD EN UTRECHT

EXAMENHULP

1000 - 1500

Tijd van
steden en staten**4**KONING, PAUS
EN STEDELING**4.1**Hoe kwamen de steden tot
bloei?**4.2**Waardoor kreeg de kerk
grote macht?**4.3**Hoe ontwikkelden zich de
staten van Europa?**THEMA**

DEEL 2

**DE NEDERLANDSE STAD IN
DE MIDDELEEUWEN**

HANZESTAD ZUTPHEN

EXAMENHULP

1500 - 1600

Tijd van ontdekkers
en hervormers**5**TUSSEN BRANDSTAPEL
EN HORIZON**5.1**

Europa op ontdekkingsreis

5.2

Europa, opnieuw geboren

5.3

Katholieken en protestanten

5.4

De Nederlandse Opstand

THEMA

DE BEELDENSTORM

EXAMENHULP

1600 - 1700

Tijd van
regenten en vorsten**6**EEN EEUW
VAN GOUD**6.1**

Republiek van ondernemers

6.2

Republiek tussen koninkrijken

6.3

Als God in Frankrijk

6.4 Gouden Eeuw van weten-
schap en kunst**THEMA**

DEEL 1

**NEDERLANDERS IN DEN
VREEMDE**

OP WEG NAAR DE OOST

EXAMENHULP

1700 - 1800

Tijd van
pruiken en revoluties**7**DE WERELD
OP ZIJN KOP**7.1**Op weg naar mensenrech-
ten en guillotine**7.2**

De Amerikaanse revolutie

7.3

De Nederlandse revolutie

7.4

De revolutie der revoluties

THEMA

DEEL 2

**NEDERLANDERS IN DEN
VREEMDE**

DE ZWARTE DOMINEE

EXAMENHULP

1800 - 1900

Tijd van burgers
en stoommachines**8**STOOMFLUIT EN
STEMHOKJE**8.1**De industriële revolutie:
een menselijke ramp**8.2**Industrialisatie leidt tot
imperialisme**8.3**Politiek: een zaak voor
mannen?**8.4**Massa-aanhang voor
politieke ideeën**THEMA**VAN STADHOUDER TOT
KONING**EXAMENHULP**

1900 - 1950

Tijd van de
wereldoorlogen**9**

NOOIT MEER OORLOG

9.1

De Eerste Wereldoorlog

9.2

Revolutie in Rusland

9.3

Economische wereldcrisis

9.4

Hitlers Derde Rijk

THEMA

DEEL 1

NEDERLANDERS EN DE OORLOG
DE BELGEN KOMEN**EXAMENHULP****10**VAN MÜNCHEN TOT
NEURENBERG**10.1**

Internationale spanningen

10.2

De Tweede Wereldoorlog

10.3

Nederland bezet

10.4

Holocaust

THEMA

DEEL 2

NEDERLANDERS EN DE OORLOG
ANNE FRANK: WAT ZOU JIJ DOEN IN
BEZETTINGSTUJ?**EXAMENHULP**

vanaf 1950

Tijd van televisie
en computer**11**VAN STUNDE NULL NAAR
GROUND ZERO**11.1**

De wereld verdeeld: van Jalta naar Potsdam

11.2

Veilig onder de atoomparaplu

11.3

Er staat een muur in de stad

11.4

Verdeeld Europa leidt tot eenwording

THEMA

DEEL 1

IMMIGRANTEN VAN DE 20E EEUW
MOLUKKERS TUSSEN BATAVIA EN DEN HAAG**EXAMENHULP****12**

ONE WORLD

12.1

Onafhankelijkheid in Afrika en Azië

12.2

Van flowerpower naar generatie Nerd

12.3

Hete grond onder de voeten

12.4

Botsende beschavingen in één land

THEMA

DEEL 2

IMMIGRANTEN VAN DE 20E EEUW
ALLOCHTOON OF AUTOCHTOON?**EXAMENHULP****13**RECHTEN EN
PLUCHTEN**13.1**Het ontstaan van politieke
rechten en vrijheden**13.2**Wie heeft de macht: koning
of Kamer?**13.3**Van herenoverleg naar
televisiedemocratie**13.4**De politieke partijen van
Nederland**THEMA**DEN HAAG OF BRUSSEL,
HOE BESLISSEN WIJ?**EXAMENHULP**